

Tittel:	Veileder til saksbehandlingen ved kontroll med foretakssammenslutninger	Utg.dato: 12.08.2009
Utarbeidet av:	Konkurransetilsynet	Side: 1 av 6

Innhold

1	FORMÅLET MED VEILEDEREN	2
2	KONTAKT FØR MELDING AV FORETAKSSAMMENSLUTNING INNGIS (FORHÅNDSKONTAKT)	2
3	SAKSBEHANDLINGSPROSESSEN ETTER INNGIVELSE AV MELDING	3
3.1	OVERSIKT	3
3.2	INNGIVELSE AV MELDING OG ANNEN INFORMASJONSINNHEITING	3
3.3	OFFENTLIGE VERSJONER AV SAKENS DOKUMENTER	3
4	FORETAKSSAMMENSLUTNINGER SOM MELDES VED ALMINNELIG MELDING	4
4.1	GENERELT	4
4.2	AVSLUTNING AV SAKER UTEN PÅLEGG OM FULLSTENDIG MELDING	4
5	FORETAKSSAMMENSLUTNINGER SOM MELDES VED FULLSTENDIG MELDING	5
5.1	FORHÅNDSKONTAKT VED FULLSTENDIG MELDING	5
5.2	SAKSTEAM	5
5.3	MØTER MED KONKURRANSETILSYNET	5
5.4	PRINSIPPER FOR GJENNOMFØRINGEN AV MØTENE	5
5.5	SÆRLIG OM AVHJELPENDE TILTAK	6
5.6	INNSYN I SAKENS DOKUMENTER	6
5.7	AVSLUTNING AV SAKER UTEN VEDTAK	6

Tittel:	Veileder til saksbehandlingen ved kontroll med foretakssammenslutninger	Utg.dato: 12.08.2009 Side: 2 av 6
---------	--	--------------------------------------

1 Formålet med Veilederen

- (1) Formålet med denne veilederen ("Veilederen") er å bedre kjennskapen til Konkurransetilsynets saksbehandling ved kontroll med foretakssammenslutninger etter konkurranseloven kapittel 4.¹ Veilederen skal bidra til økt forutberegnelighet for partene og til et best mulig samarbeid under saksbehandlingen for å legge til rette for en målrettet og effektiv prosess.
- (2) Veilederen bygger på Konkurransetilsynets erfaringer med saksbehandlingen i saker om kontroll med foretakssammenslutninger. Konkurransetilsynet har også mottatt innspill til høringsbrev av 6. november 2008. Konkurransetilsynets praksis vil utvikles i lys av erfaringer, og Veilederen vil kunne bli endret i tråd med dette.
- (3) Veilederen er retningsgivende og har ikke bindende virkning for Konkurransetilsynets saksbehandling. Veilederen vil heller ikke i seg selv skape eller endre rettigheter eller plikter for melder eller tredjeparter.
- (4) Veilederen gir ingen uttømmende veiledning i forhold til alle sider ved kontroll med foretakssammenslutninger, og må leses i sammenheng med reglene om kontroll med foretakssammenslutninger i [konkurranseloven kapittel 4](#), reglene om saksbehandling ved undersøkelser og kontroll i [konkurranseloven kapittel 6](#), [forskrift om melding av foretakssammenslutninger mv.](#), og de generelle saksbehandlingsreglene i [forvaltningsloven](#) og [offentleglova](#). Videre vil Konkurransetilsynets praksis og retningslinjer til enhver tid kunne gi utfyllende informasjon, se Konkurransetilsynets [retningslinjer for alminnelig melding](#) og [retningslinjer for fullstendig melding](#), og annen informasjon om kontroll med foretakssammenslutninger tilgjengelig på [Konkurransetilsynets nettsider](#).

2 Kontakt før melding av foretakssammenslutning inngis (forhåndskontakt)

- (5) Det vil ikke være nødvendig med forhåndskontakt før inngivelse av melding i ukompliserte saker.
- (6) I saker som antas å reise konkurransemessige bekymringer kan det være hensiktsmessig med forhåndskontakt med Konkurransetilsynet før inngivelse av melding. Forhåndskontakt vil også kunne være aktuelt ved foretakssammenslutninger med særlig kompliserte selskapsstrukturer eller markeder, og i saker hvor overføring til Europakommisjonen kan være aktuelt. Behovet for forhåndskontakt og eventuelle møter kan avklares med Konkurransetilsynet i den enkelte sak.
- (7) Hovedformålet med forhåndskontakt er å synliggjøre de problemstillingene av prosessuell og/eller materiell art som foretakssammenslutningen antas å ville reise, slik at den videre saksbehandlingen kan legges opp på en hensiktsmessig måte.
- (8) Et annet formål med forhåndskontakt er å kartlegge hvorvidt det er hensiktsmessig å fremlegge ytterligere informasjon utover lovens krav til melding. Dette kan være informasjon om alternative markedsavgrensninger, rapporter og annen dokumentasjon som vil gjøre det mulig for Konkurransetilsynet å få en god oversikt over saken på et tidlig stadium.

¹ Lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven).

- (9) Lemping på kravene til melding i den enkelte sak kan også tas opp ved forhåndskontakt med Konkurransetilsynet.
- (10) Forhåndskontakt bør normalt innledes senest ti virkedager før melding forventes inngitt. En henvendelse bør følges opp med en skriftlig redegjørelse for foretakssammenslutningen og de særlige spørsmål som saken reiser. Det er viktig at beskrivelsen på en objektiv måte angir mulige berørte markeder og potensielle konkurranseproblemer. Omfanget av og formen på forhåndskontakten utover dette vil avhenge av sakens kompleksitet, og avklares nærmere med Konkurransetilsynet i den enkelte sak. Det kan være hensiktsmessig å vedlegge et utkast til melding som grunnlag for forhåndskontakten.
- (11) Dersom foretakssammenslutningen ikke er kjent, vil opplysninger som fremkommer under forhåndskontakten normalt kunne unntas offentlighet i medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 (forretningshemmeligheter). Det presiseres at opplysningene kan bli offentlige på et senere stadium av saken dersom vilkårene for unntak fra offentlighet ikke lenger er oppfylt.

3 Saksbehandlingsprosessen etter inngivelse av melding

3.1 Oversikt

- (12) Saksbehandlingsprosessen etter inngivelse av melding vil være forskjellig avhengig av om foretakssammenslutningen meldes ved alminnelig melding (konkurranseloven § 18 første ledd) eller fullstendig melding (konkurranseloven § 18 tredje eller fjerde ledd). Veilederen skiller derfor i det følgende mellom foretakssammenslutninger som meldes ved alminnelig melding (kapittel 4 nedenfor), og foretakssammenslutninger som enten frivillig eller etter pålegg meldes ved fullstendig melding (kapittel 5 nedenfor). Forhold av generell art som er felles for saksbehandlingsprosessen i alle saker behandles her (kapittel 3).

3.2 Inngivelse av melding og annen informasjonsinnhenting

- (13) Tidspunktet for når melding er mottatt hos Konkurransetilsynet vil fremgå av [Konkurransetilsynets internettside](#), og det blir ikke sendt en formell bekreftelse på at meldingen er mottatt utover dette.
- (14) Konkurransetilsynet vil underveis i saksbehandlingen kunne ha behov for informasjon utover det som fremgår av meldingen. Melder må derfor være forberedt på å besvare forespørsler om informasjon raskt. I en tidlig fase av saksbehandlingen vil ytterligere informasjon kunne bidra til å avklare hvorvidt saken reiser konkurransemessige bekymringer, eller om saken kan avsluttes uten pålegg om fullstendig melding.
- (15) Etter konkurranseloven § 24 plikter enhver å gi Konkurransetilsynet de opplysninger som tilsynet krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven. Dersom et pålegg til melder om å gi opplysninger ikke etterkommes innen den frist som Konkurransetilsynet har satt, kan dette medføre at fristene i konkurranseloven § 20 slutter å løpe, jf. § 20 femte ledd. Å gi uriktige eller ufullstendige opplysninger til konkurransemyndighetene kan sanksjoneres med overtredelsesgebyr etter konkurranseloven § 29 eller straff etter konkurranseloven § 30.
- (16) Det kan også være aktuelt å innhente ytterligere informasjon fra tredjeparter. Typiske tredjeparter som det kan være aktuelt å henvende seg til er kunder, leverandører og konkurrenter.

3.3 Offentlige versjoner av sakens dokumenter

Tittel:	Veileder til saksbehandlingen ved kontroll med foretakssammenslutninger	Utg.dato: 12.08.2009 Side: 4 av 6
---------	--	--------------------------------------

- (17) Forslag til offentlig versjon av meldingen eller klar angivelse av hvilke opplysninger melder anser som forretningshemmeligheter, skal inngis samtidig med meldingen.² Dersom slike opplysninger ikke foreligger, kan meldingen anses som mangelfull med den virkning at fristene i henholdsvis konkurranseloven § 18 tredje ledd og § 20 annet ledd først begynner å løpe når meldingen er komplett.³
- (18) Konkurransetilsynet vil normalt be om å få angitt hvilke opplysninger som etter avsenders oppfatning er å anse som forretningshemmeligheter i forhold til øvrige dokumenter i saken. I de tilfeller Konkurransetilsynet setter frister for oversendelse av forslag til offentlig versjon, er det viktig for fremdriften i saken at fristene overholdes.
- (19) Avsender bør samtidig med oversendelsen begrunne hvorfor opplysningene bør unntas offentlighet. Konkurransetilsynet vil i den grad det er mulig ha kommunikasjon med avsender med hensyn til vurderingen av offentlighet, men det presiseres at det er Konkurransetilsynet som foretar den endelige vurderingen av dette.

4 Foretakssammenslutninger som meldes ved alminnelig melding

4.1 Generelt

- (20) Det vil normalt ikke være behov for utvidet kontakt mellom Konkurransetilsynet og melder i saker som ikke reiser konkurransemessige problemer.
- (21) Dersom pålegg om fullstendig melding kan være aktuelt, vil Konkurransetilsynet normalt ta kontakt med melder før pålegget gis.

4.2 Avslutning av saker uten pålegg om fullstendig melding

- (22) Dersom Konkurransetilsynet ikke pålegger fullstendig melding, anses saken som avsluttet ved utløpet av 15-dagersfristen i konkurranseloven § 18 tredje ledd. Konkurransetilsynet mottar et stort antall alminnelig meldinger hvert år og vil av ressursmessige hensyn ikke utstede et formelt avslutningsbrev i saken. Konkurransetilsynet kan på forespørsel fremsatt etter utløpet av 15-dagersfristen (midnatt) opplyse hvorvidt saken er avsluttet.
- (23) Saken vil ikke bli avsluttet før etter utløpet av 15-dagersfristen i konkurranseloven § 18 tredje ledd, blant annet av hensyn til at tredjeparter skal ha anledning til å komme med sine uttalelser til saken etter at denne er kunngjort på Konkurransetilsynets nettsider.

² Jf. forskrift 28. april 2004 nr. 673 om melding av foretakssammenslutninger mv. § 1 annet ledd og § 4 annet ledd.

³ Jf. forskrift 28. april 2004 nr. 673 om melding av foretakssammenslutninger mv. § 1 tredje ledd og § 4 fjerde ledd.

5 Foretakssammenslutninger som meldes ved fullstendig melding

5.1 Forhåndskontakt ved fullstendig melding

- (24) Forut for inngivelse av frivillig fullstendig melding etter konkurranseloven § 18 fjerde ledd kan det være aktuelt med forhåndskontakt med Konkurransetilsynet, jf. kapittel 3 ovenfor. I saker hvor Konkurransetilsynet pålegger fullstendig melding etter konkurranseloven § 18 tredje ledd vil tilsynet normalt åpne for at det kan avholdes et møte med melder etter at pålegget ble gitt. Prinsippene for forhåndskontakt omtalt i kapittel 3 ovenfor gjelder så langt de passer.

5.2 Saksteam

- (25) Normalt vil saksteamet bestå av en leder (seksjonsleder/seniorrådgiver) og én eller flere saksbehandlere. Leder vil ha ansvaret for å følge opp saken fra tilsynets side og vil normalt være tilsynets kontaktperson i saken. Alle henvendelser i saken skal så langt som praktisk mulig deretter rettes til tilsynets kontaktperson dersom ikke annet er avtalt.

5.3 Møter med Konkurransetilsynet

- (26) Etter inngivelse av fullstendig melding kan det være aktuelt med møter mellom Konkurransetilsynet og melder på følgende tidspunkter:
1. rundt ti virkedager etter at fullstendig melding er mottatt;
 2. rundt ti virkedager etter at ubegrunnet varsel er fremsatt;
 3. rundt ti virkedager før forslag til inngrepsvedtak (begrunnet varsel), og
 4. rundt fem virkedager etter mottak av melders uttalelse til begrunnet varsel.
- (27) Kompleksiteten i den enkelte sak kan tilsi at det avholdes flere eller færre møter enn det som er skissert i avsnitt (26) ovenfor. Møtene kan avholdes ved oppmøte, som telefonmøte eller ved videokonferanse, avhengig av hva Konkurransetilsynet anser som hensiktsmessig i den enkelte sak.

5.4 Prinsipper for gjennomføringen av møtene

- (28) Formålet med møtene vil generelt være å sikre en effektiv og forutberegnelig saksbehandling. Møtene skal bidra til å klargjøre sakens faktiske og rettslige sider, og gi melder mulighet til å fremme sitt syn på saken.
- (29) Kontradiksjon sikres gjennom et eventuelt begrunnet varsel, men Konkurransetilsynet vil i møtene så vidt mulig gi uttrykk for sitt foreløpige syn på hvilke konkurransemessige problemer Konkurransetilsynet så langt mener saken reiser. Slike tilbakemeldinger kan likevel ikke forventes på møter tidlig i saksforløpet, der det primære formålet vil være tilsynets informasjonsbehov i saken. Det understrekes at tilsynet står fritt til å legge vekt på ytterligere og/eller andre konkurransemessige problemstillinger på ethvert stadium i saken.
- (30) Et viktig formål med møtene er også å åpne for diskusjoner rundt melders forslag til avhjelpende tiltak, se nærmere om dette i punkt 5.5 nedenfor.
- (31) Av hensyn til forberedelsen til det enkelte møte, fastsetter Konkurransetilsynet i dialog med melder normalt en agenda forut for møtet. Underlagsmateriale og dokumenter melder er pålagt å fremlegge, eller som melder selv ønsker å fremlegge i forbindelse med møtet, bør oversendes

Konkurransetilsynet i god tid før møtet slik at de som arbeider med saken får tilstrekkelig tid til å sette seg inn i dette.

- (32) Melder bør være representert på møtene ved interne eller eksterne representanter som er egnet til å delta i de diskusjoner som antas å bli aktuelle. Dersom melder er representert ved advokat, bør det også legges til rette for at tilsynet kan stille direkte spørsmål til de ansvarlige i foretakene.
- (33) Dersom det utarbeides et formelt referat fra det enkelte møte, vil melder få dette oversendt for kommentarer og bli bedt om å utarbeide et forslag til offentlig versjon av det omforente møtoreferatet.

5.5 Særlig om avhjelpende tiltak

- (34) Melder kan fremsette tilbud om avhjelpende tiltak etter konkurranseloven § 20 tredje ledd fjerde punktum. Tilbyr partene avhjelpende tiltak, skal tilbudet også fremlegges i et dokument som er offentlig.
- (35) Konkurransetilsynet oppfordrer melder til å ta kontakt med tilsynet vedrørende avhjelpende tiltak så tidlig i prosessen som mulig, og senest samtidig som melder gir sin uttalelse til begrunnet forslag til inngrepsvedtak, jf. konkurranseloven § 20 tredje ledd annen setning. Avhjelpende tiltak kan drøftes på alle møter som omtalt i punkt 5.3 ovenfor.
- (36) I tillegg til norske konkurransemyndigheters egen praksis, vil Europakommisjonens [kunngjøring om avhjelpende tiltak](#) gi veiledning om hvilke typer tiltak som kan være aktuelle. Melders forslag til avhjelpende tiltak bør være så presise og utfyllende som mulig. Europakommisjonens [skjema for avhjelpende tiltak](#) kan gi veiledning ved den nærmere utformingen av tiltaket.
- (37) Konkurransetilsynet vil normalt markedsteste tilbudet om avhjelpende tiltak, med mindre dette anses unødvendig i den konkrete saken.

5.6 Innsyn i sakens dokumenter

- (38) Melder kan anmode Konkurransetilsynet om å få oversendt en ukentlig oversikt over journalførte dokumenter i saken (saksloggen). Melder vil deretter kunne begjære innsyn i det enkelte dokument.
- (39) Hvorvidt tredjeparter skal gis innsyn i sakens dokumenter vil på vanlig måte bli avgjort på bakgrunn av reglene om innsyn og offentlighet. Melder vil så vidt mulig gis anledning til å uttale seg om forholdet til offentlighet og innsyn før offentliggjøring av de aktuelle opplysningene.

5.7 Avslutning av saker uten vedtak

- (40) Dersom Konkurransetilsynet ikke treffer vedtak om inngrep etter konkurranseloven § 16, anses saken avsluttet når en av saksbehandlingsfristene i konkurranseloven § 20 er utløpt. I saker der det er pålagt fullstendig melding kan tilsynet på forespørsel fremsatt etter utløpet av saksbehandlingsfristene (midnatt) opplyse hvorvidt saken er avsluttet, og sende en skriftlig orientering om dette. Dersom saken blir avsluttet fra tilsynets side før utløp av nevnte saksbehandlingsfrister, underrettes melder om dette.